

USAID
ВІД АМЕРИКАНСЬКОГО НАРОДУ

Досвід цифровізації парламентів країн світу

Інформаційна довідка, підготовлена Європейським інформаційно-дослідницьким центром на запит Комітету Верховної Ради України

Європейський інформаційно-дослідницький центр створено з метою надання народним депутатам України інформації, яка може бути використана ними у законотворчій діяльності. Діяльність Європейського інформаційно-дослідницького центру здійснюється в рамках програми USAID "Рада: підзвітність, відповідальність, демократичне парламентське представництво", що виконується Фондом "Східна Європа". Більше про центр на сайті <http://euinfocenter.rada.gov.ua/>

Цифровізація (Digitization) – переведення інформації у цифрову (електронну/програмову) форму¹.

Цифрові системи - інструменти для створення, редагування та архівування документів. *Включають в себе:*

✓ управління робочим процесом, відстеження внесення поправок і можливість бачити вплив, який поправка мала б на зміст законопроекту;

✓ системи управління пакетом документів, такими як текст законопроекту, що надає змогу зробити парламенти більш ефективними, поліпшити якість інформації і краще керувати зростаючим масштабом і складністю інформації та документації.²

США

1. Електронний документообіг з електронним цифровим підписом (ЕЦП)

Інформація відсутня.

Congress.gov – дозволяє відслідковувати всі процедури та етапи, що проходять закони та нормативні документи, та є електронною базою даних чинних законів та законопроектів США.³

2. Система електронного документообігу між «Парламент - Президент - Кабінет Міністрів»

Інформація відсутня.

3. Система електронного/безпаперового проведення і підготовки засідань комітетів або відповідних структурних підрозділів парламенту

Інформація відсутня.

4. Система відеоконференцз'язку

Інформація відсутня.

Здійснення відеоконференцз'язку технічно можливе. Наявний ресурс **C-SPAN** - надає можливість слідкувати за усіма трансляціями пленарних засідань та засідань комітетів, брифінгами та парламентськими публічними заходами.⁴

5. Електронні інструменти обговорення законодавчих ініціатив

¹ Цифровізація/Digitization [Електронний ресурс]. – Режим доступу до ресурсу: <https://goo.gl/osoSEu>.

² World e-Parliament Report 2016 [Електронний ресурс] – Режим доступу до ресурсу: <file:///C:/Users/User/Downloads/World%20e-Parliament%20Report%202016.pdf>

³ Congress.gov [Електронний ресурс] – Режим доступу до ресурсу: <https://www.congress.gov/>

⁴ C-Span [Електронний ресурс] – Режим доступу до ресурсу: <https://www.c-span.org/>

- **Congress.gov** - пропонує публічні платформи для обговорення законопроектів та комунікаційні можливості зв'язку з конгресменами.
- **Федеральна цифрова система GPO** - забезпечую доступ до публікацій рішень федеральної влади в режимі он-лайн⁵
- **Govinfo** надає безкоштовний доступ громадськості до офіційних публікацій Конгресу. Починаючи з грудня 2018 року повністю замінить Федеральну цифрову систему GPO.⁶ Govinfo надає можливість завантаження повного тексту публікацій та документів.

6. Електронний кабінет члена парламенту

Інформація відсутня.

7. Електронний кабінет громадянина/виборця

На сайті Конгресу США є можливість створити обліковий запис для того, щоб зберегти історію пошуку та отримувати повідомлення щодо розгляду законів, змін у профілі членів парламенту та нових призначень у Конгресі.⁷

Сполучене Королівство Великої Британії та Ірландії

1) Електронний документообіг з ЕЦП

Парламент в даний час використовує систему управління електронними документами (**EDRMS**) - **SPIRE** - для управління своїми цифровими документами та записами. Спільно з системою цифрового збереження парламенту, SPIRE дозволяє співробітникам зберігати інформацію в цифровому форматі, а не в паперовій формі.⁸

2) Система електронного документообігу між «Парламент - Президент - Кабінет міністрів»

Інформація відсутня.

3) Система електронного/безпаперового проведення і підготовки засідань комітетів або відповідних структурних підрозділів парламенту

⁵ FDsys [Електронний ресурс] – Режим доступу до ресурсу: <https://www.gpo.gov/fdsys/search/home.action>

⁶ Govinfo [Електронний ресурс] – Режим доступу до ресурсу: <https://www.govinfo.gov/>

⁷ Congress.gov Accounts [Електронний ресурс] – Режим доступу до ресурсу: <https://www.congress.gov/help/account>.

⁸ Records Management in Parliament [Електронний ресурс] – Режим доступу до ресурсу: <https://www.parliament.uk/business/publications/parliamentary-archives/who-we-are/information-records-management-service/records-management-in-parliament/>

Інформації щодо систем не знайдено, але для полегшення проведення засідань комітету, членам комітету надається можливість використовувати власний ноутбук для нотування замість паперових нотаток.⁹

4) Система відеоконференцв'язку

Використовується. Заходи з проведення відеоконференцій комітетами контролюються Комітетом зі зв'язку. У залах засідань комітетів використовується проекційне обладнання для відеоконференцв'язку.¹⁰ Відеоконференції використовуються членами парламенту, виборчі округи яких знаходяться далеко від Лондона. Планується використання **ISDN**¹¹ та ширококутового передавання¹², що покращить якість зображення, загальну надійність та можливості для синхронного перекладу.¹³

5) Електронні інструменти обговорення законодавчих ініціатив

Для громадян країни існує можливість електронного обговорення законодавчих ініціатив:

- **Електронні дебати** (працюють впродовж року, інформація про початок нових цифрових дебатів надається в соціальних мережах або через підписку);¹⁴
- **Висловлення думки он-лайн** через соціальні мережі, канали та форуми; ¹⁵
- **Подання або підписання петиції.**

6) Електронний кабінет члена парламенту

Інформація відсутня. У Парламенті Великобританії існує внутрішня локальна мережа. Кожному члену парламенту та співробітникам його офісу надається: електронна адреса та 1 Гб пам'яті, спільний мережевий диск для роботи над документами. В разі зміни працівником керівника, обліковий запис працівника видаляється і видається інший на новому робочому місці.¹⁶

7) Електронний кабінет громадянина/виборця

---

⁹Liaison Committee Guidance on the Use of Electronic Devices in Select Committees [Електронний ресурс] – Режим доступу до ресурсу: <https://www.parliament.uk/business/committees/committees-a-z/commons-select/liaison-committee/role/liaison-committee-guidance-on-the-use-of-electronic-devices-in-select-committees/>

¹⁰Written Answers to Questions [Електронний ресурс] – Режим доступу до ресурсу: <https://publications.parliament.uk/pa/cm200809/cmhansrd/cm090302/text/90302w0001.htm>

¹¹ ISDN (англ. Integrated Services Digital Network) — цифрова мережа з інтегрованими службами (послугами) — це загальнодоступна телефонна мережа, що використовує цифрову технологію передавання сигналу і включає великий набір цифрових послуг, які стають доступними для кінцевих користувачів.

¹² Надає високу швидкість передачі даних за кількома каналами одночасно.

¹³ III: DRAFT PRINCIPLES: FLESHING OUT THE DETAIL [Електронний ресурс] – Режим доступу до ресурсу: <https://publications.parliament.uk/pa/cm200102/cmselect/cminform/1065/106505.htm#n20>

¹⁴ Digital debates [Електронний ресурс] – Режим доступу до ресурсу: <https://www.parliament.uk/get-involved/have-your-say-on-laws/digital-debates/>

¹⁵ Online discussion rules [Електронний ресурс] – Режим доступу до ресурсу: <https://www.parliament.uk/get-involved/have-your-say/online-discussion-rules/>

¹⁶ Getting access to the parliamentary network – email and intranet [Електронний ресурс] – Режим доступу до ресурсу: <http://www.w4mp.org/2013/06/20/getting-access-to-the-parliamentary-network-email-and-intranet>

Інформація відсутня.

Існує можливість отримати довідкову інформацію або зв'язатись з представниками Палати Лордів. Запит подається через форму **Contact.us** за обраною темою, відповідь надається на електронну пошту та в письмовому варіанті за вказаною адресою користувача.¹⁷ Також існує можливість оформити підписку за допомогою електронної пошти на новини, за категоріями, які зазначить користувач.¹⁸

➤ **Електронні петиції.** Існує можливість створити або підписати петицію на **petition.parliament.uk**. Петиція повинна мати не менше 5 підписів, потім здійснюється перевірка на відповідність стандартам адміністрацією сайту та направляється в **Комітет з розгляду петицій**. Після набрання 10 000 підписів – надається відповідь урядом, 100 000 – розглядається в парламенті. В деяких випадках (актуальна проблема, резонансний випадок) можливий розгляд петиції в парламенті, якщо вона набере менше 100 000 підписів.¹⁹

Канада

1. Електронний документообіг з ЕЦП

Canada.ca - технологічна система супроводу законопроектів, що дозволяє відслідковувати рух законопроекту від його реєстрації, розгляду комітетом і Палатою Громад до електронного підписання та дає можливість ознайомитися з усіма супровідними документами.²⁰

PIPEDA²¹ - канадське законодавство розрізняє загальний "електронний підпис" та "безпечний електронний підпис".

2. Система електронного документообігу між «Парламент - Президент - Кабінет міністрів»

Інформація відсутня.

3. Система електронного/безпаперового проведення і підготовки засідань комітетів або відповідних структурних підрозділів парламенту

Інформація відсутня.

4. Система відеоконференцзв'язку

¹⁷ Contact.us [Електронний ресурс] – Режим доступу до ресурсу: <https://www.parliament.uk/site-information/contact-us/>

¹⁸ [Електронний ресурс] – Режим доступу до ресурсу: <https://subscriptions.parliament.uk/accounts/UKPARLIAMENT/subscriber/session/new>

¹⁹ Petition [Електронний ресурс] – Режим доступу до ресурсу: <https://petition.parliament.uk/>

²⁰ Canada.ca [Електронний ресурс] – Режим доступу до ресурсу: <https://www.canada.ca/en.html>

²¹ Personal Information Protection and Electronic Documents Act (S.C. 2000, c. 5) [Електронний ресурс] – Режим доступу до ресурсу: <http://laws.justice.gc.ca/eng/acts/P-8.6/index.html>

Використовується. Під час проведення засідань комітетів парламенту членам парламенту та учасникам, які знаходяться за межами Оттави чи Канади,²² дозволено використовувати відеоконференцзв'язок.²³ Що стосується кворуму та голосування, то відеоконференція не скасовує традиційних вимог фізичної присутності. Учасники, які з'являються на відеоконференції, можуть розглядатися як присутні, але вони не можуть бути підраховані для кворуму, а також не мають права голосу.²⁴ Крім того, для обміну інформацією можна зв'язатися з іншими комітетами, міністерствами, агенціями за допомогою системи відеоконференцзв'язку.²⁵

5. Електронні інструменти обговорення законодавчих ініціатив

LEGIS –сайт, що забезпечує електронний доступ до такої інформації:²⁶

- деталі про прийняття законопроекту в сенаті і палаті громад;
- текст законопроекту;
- результати голосування;
- основні виступи під час проведення другого читання;
- дані щодо набуття чинності;
- державні прес-релізи та довідники (для державних рахунків).

LEGISinfo функціонує спільними зусиллями Сенату, Палати Громад та бібліотеки Парламенту.²⁷

Громадяни мають можливість направити через веб-сторінку комітету чи електронною поштою бріф зі своїми думками, рекомендаціями та коментарями щодо питань, які розглядаються в парламенті. Фізична чи юридична особа, що бажає взяти участь в обговоренні законодавчих ініціатив особисто, або використовуючи відеоконференцію, повинна завчасно надіслати лист секретарю комітету, вказати сферу своїх інтересів.²⁸

6. Електронний кабінет члена парламенту

Інформація відсутня.

7. Електронний кабінет громадянина/виборця

²² HOUSE OF COMMONS PROCEDURE AND PRACTICE [Електронний ресурс] – Режим доступу до ресурсу: <http://www.ourcommons.ca/marleaumontpetit/DocumentViewer.aspx?DocId=1001&Sec=Ch20&Seq=19&Language=E#fn299>

²³ Videoconferencing in the Parliamentary Setting [Електронний ресурс] – Режим доступу до ресурсу: <http://www.revparl.ca/english/issue.asp?param=70&art=132>

²⁴ Videoconferencing in the Parliamentary Setting [Електронний ресурс] – Режим доступу до ресурсу: <http://www.revparl.ca/english/issue.asp?param=70&art=132>

²⁵ Videoconferencing Initiative [Електронний ресурс] – Режим доступу до ресурсу: <https://www.canada.ca/en/shared-services/corporate/telecommunications-transformation/videoconferencing-initiative.html>

²⁶ LEGISinfo [Електронний ресурс] – Режим доступу до ресурсу: <http://www.parl.ca/LegisInfo/Home.aspx?Language=E&Mode=1&ParliamentSession=42-1>

²⁷ LEGISinfo [Електронний ресурс] – Режим доступу до ресурсу: <http://www.parl.ca/LegisInfo/Home.aspx?Language=E&Mode=1&ParliamentSession=42-1>

²⁸ Participate in the work of a committee [Електронний ресурс] – Режим доступу до ресурсу: <http://www.ourcommons.ca/Committees/en/Participate>

Інформація відсутня.

➤ **Електронні петиції.** Громадяни мають можливість подати або підписати електронну петицію до Парламенту Канади, Кабінету Міністрів після створення облікового запису користувача.²⁹ Петиція повинна набрати не менше 500 підписів в термін 120 днів для сертифікації її клерком. У разі отримання необхідної кількості підписів, петицію презентують в Палаті Громад, де і надається відповідь на петицію. Якщо петиція не набере мінімум 500 підписів за 120 днів, то вона не розглядається, але залишається на сайті парламенту для ознайомлення.³⁰

Австралійський Союз

Парламент Австралії реалізовує Стратегічний план інформаційно-комунікаційних технологій (далі – ІКТ) на 2013-2018 роки. Відповідно до цього плану цифровізація Парламенту Австралії дозволить підвищити ефективність його роботи та відкритість для громадськості.³¹ Процес введення ІКТ в роботу Парламенту Австралії реалізовує Департамент парламентських служб (далі – ДПС)³². Зокрема, Відділ інформаційних послуг³³. Парламентська консультативна рада з питань ІКТ здійснює нагляд та керівництво за процесом цифровізації Парламенту Австралії.³⁴

1) Електронний документообіг з ЕЦП

E-Law – система управління законодавчими ініціативами, що дозволяє відслідковувати рух законопроекту від подачі урядом до засвідчення його підписом.

2) Система електронного документообігу між «Парламент - Президент - Кабінет міністрів»

²⁹ E-petitions [Електронний ресурс] – Режим доступу до ресурсу: <https://petitions.ourcommons.ca/en/Home/Index>

³⁰ The Path of an E-PETITION [Електронний ресурс] – Режим доступу до ресурсу: <https://petitions.ourcommons.ca/Documents/poster-e.pdf>

³¹ ICT Strategic Plan 2013 - 2018 [Електронний ресурс] – Режим доступу до ресурсу: https://www.aph.gov.au/About_Parliament/Parliamentary_Departments/Department_of_Parliamentary_Services/Publications/ICT_Strategic_Plan_2013_-_2018.

³² Department of Parliamentary Services [Електронний ресурс] – Режим доступу до ресурсу: https://www.aph.gov.au/About_Parliament/Parliamentary_Departments/Department_of_Parliamentary_Services.

³³ DPS Organisational Chart [Електронний ресурс] – Режим доступу до ресурсу: https://www.aph.gov.au/~media/05%20About%20Parliament/54%20Parliamentary%20Depts/543%20DPS/DPS%20Organisation%20Chart/DPS_Org_Chart.pdf?la=en.

³⁴ ICT Strategic Plan 2013 - 2018 [Електронний ресурс] – Режим доступу до ресурсу: https://www.aph.gov.au/About_Parliament/Parliamentary_Departments/Department_of_Parliamentary_Services/Publications/ICT_Strategic_Plan_2013_-_2018.

Електронний документообіг між Парламентом Австралії та міністерствами. Парламентська система управління документами - це веб-система, яка забезпечує комунікацію між парламентом та міністерствами. Вона підтримує створення, редагування та затвердження документів та робочих процесів.³⁵

Електронний документообіг між Парламентом Австралії та офісами парламентаріїв. ДПС надає стратегічні рекомендації щодо вибору технологічного та програмного забезпечення електронного керування документообігом офісів членів Парламенту Австралії, які будуть безпечно працювати в Парламентській комп'ютерній мережі. ДПС здійснює установку, надає консультації під час експлуатації.

3) Система електронного/безпаперового проведення і підготовки засідань комітетів або відповідних структурних підрозділів парламенту

Інформація відсутня.

4) Система відеоконференцв'язку

Відділ інформаційних послуг Департаменту парламентських служб забезпечив технологічну можливість здійснення відеоконференції з громадянами Австралійського Союзу в різних регіонах.³⁶ Також реалізуються пілотні проекти впровадження відеоконференцв'язку в комітетах парламенту.³⁷

Конференції з використанням аудіо-візуальних пристроїв проводяться в Палаті Представників чи Сенаті.

ParlAV надає підтримку відео та аудіо конференцій під час засідань комітетів, а також аудіо-візуальні послуги для парламентських заходів, що проводяться сенатором чи членом парламенту. Також надається можливість проведення відео конференцій, без присутності членів комітету в одному місці, якщо голова забезпечує збереження кворуму такої зустрічі.³⁸

5) Електронні інструменти обговорення законодавчих ініціатив

³⁵ What is the Parliamentary Document Management System (PDMS)? [Електронний ресурс] – Режим доступу до ресурсу: https://www.finance.gov.au/agimo-archive/seminars_and_events/2009/excellence-in-e-government-awards-2009-finalist-case-studies/DEEWR_PDMS.html.

³⁶ Annual Report 2016-17 [Електронний ресурс] – Режим доступу до ресурсу: https://www.aph.gov.au/~media/05%20About%20Parliament/54%20Parliamentary%20Depts/543%20DPS/Publication/AR16-17/AR16-17_PDF/DPS_AnnualReport_2016-17.pdf?la=en.

³⁷ Annual Report 2015-16 [Електронний ресурс] – Режим доступу до ресурсу: <https://www.aph.gov.au/~media/05%20About%20Parliament/54%20Parliamentary%20Depts/543%20DPS/DPSAnnualReport2015-16.pdf?la=en>

³⁸ USE OF VIDEO-CONFERCING BY LEGISLATIVE ASSEMBLY COMMITTEES [Електронний ресурс] – Режим доступу до ресурсу: [http://www.parliament.wa.gov.au/parliament/commit.nsf/\(Report+Lookup+by+Com+ID\)/B1B0DOCE178C881C48257831003E95AB/\\$file/VIDEOCONFERCEREPOR2.pdf](http://www.parliament.wa.gov.au/parliament/commit.nsf/(Report+Lookup+by+Com+ID)/B1B0DOCE178C881C48257831003E95AB/$file/VIDEOCONFERCEREPOR2.pdf)

В електронному режимі надається можливість стежити за питаннями громадян, які адресуються парламенту, та надання відповідей на них.³⁹ Для обговорювання законодавчих ініціатив в комітетах Палати Представників та Сенату громадяни чи організація може подати пропозиції через електронний кабінет громадянина.⁴⁰

6) Електронний кабінет члена парламенту

Веб-додаток ParlWork⁴¹ дозволяє користувачам отримувати доступ до інформації про роботу Сенату і Палати представників, в тому числі про порядок денний, законотворчу роботу, повідомлення рухів законодавчих актів тощо. Dodatok оптимізовано для мобільних пристроїв. ParlWork доступний для парламентаріїв і їх співробітників з 14 вересня 2016 року.⁴²

7) Електронний кабінет громадянина/виборця

ParlWork доступний для громадян з 10 травня 2017 року.⁴³ Передбачена можливість реєстрації у власному кабінеті на сайті парламенту - «*Мій парламент*» (підтвердження реєстрації через електронну пошту).⁴⁴ *Інтерфейс «Мій парламент»* надає можливість користувачу отримувати повідомлення електронною поштою щоденно, щотижнево або щомісячно. Сповіщення приходять в залежності від об'єкта відстеження, який обирає користувач:⁴⁵

- Біографії депутатів та їхня діяльність в комітетах;
- Виступи депутатів (оповіщення на пошту будуть приходити, якщо сенатор виступив з доповіддю в парламенті);
- Законопроекти;
- Спілкування з виборцями;
- Діяльність комітету (повідомлення електронною поштою будуть надходити, коли комітет запускає роботу над новим запитом).

➤ **Петиції.** Передбачено сервіс, що дозволяє подавати петиції як до Сенату, так і до Палати представників.⁴⁶ Розглядом петицій займається Постійний комітет з петицій.⁴⁷ Через власний кабінет користувача «Мій парламент» можливо подати електронну петицію або підписати вже існуючу.⁴⁸

³⁹ Questions on notice [Електронний ресурс] – Режим доступу до ресурсу: https://www.aph.gov.au/Parliamentary_Business/Chamber_documents/Senate_chamber_documents/qon

⁴⁰ Making a submission [Електронний ресурс] – Режим доступу до ресурсу: https://www.aph.gov.au/Parliamentary_Business/Committees/Senate/Making_a_submission

⁴¹ ParlWork [Електронний ресурс] – Режим доступу до ресурсу: <https://parlwork.aph.gov.au/>.

⁴² Annual Report 2016-17 [Електронний ресурс] – Режим доступу до ресурсу: https://www.aph.gov.au/~media/05%20About%20Parliament/54%20Parliamentary%20Depts/543%20DPS/Publication/AR16-17/AR16-17_PDF/DPS_AnnualReport_2016-17.pdf?la=en.

⁴³ Annual Report 2016-17 [Електронний ресурс] – Режим доступу до ресурсу: https://www.aph.gov.au/~media/05%20About%20Parliament/54%20Parliamentary%20Depts/543%20DPS/Publication/AR16-17/AR16-17_PDF/DPS_AnnualReport_2016-17.pdf?la=en.

⁴⁴ My account [Електронний ресурс] – Режим доступу до ресурсу: https://www.aph.gov.au/Help/My_Parliament

⁴⁵ My Parliament help [Електронний ресурс] – Режим доступу до ресурсу: https://www.aph.gov.au/Help/My_Parliament_help

⁴⁶ Petitions [Електронний ресурс] – Режим доступу до ресурсу: https://www.aph.gov.au/Parliamentary_Business/Petitions.

Європейський Парламент

1) Електронний документообіг з ЕЦП

Особливості забезпечення електронного документообігу з використанням електронного цифрового підпису (далі - ЕЦП) регулює Регламент Європейського Парламенту та Ради Європейського Союзу щодо електронної ідентифікації та надійних сервісів для електронних операцій на внутрішньому ринку (№910/2014 від 23.07.2014).⁴⁹

Відповідно до Процедурних правил Європейського парламенту, парламентські документи можуть бути підготовлені, підписані та розповсюджені в електронній формі. Бюро Європейського Парламенту приймає рішення щодо технічних умов і форми подання парламентських документів.⁵⁰

25 жовтня 2017 року відбулося перше електронне підписання законодавчого акту Європейського Парламенту.⁵¹

2) Система електронного/безпаперового проведення і підготовки засідань комітетів або відповідних структурних підрозділів парламенту

В Європейському Парламенті функціонує «Безпаперова програма», спрямована на модернізацію процесу поширення інформації та документів членами парламенту, їх асистентами та персоналом Європейського Парламенту за допомогою новітніх інформаційних технологій. Ця програма допомагає при підготовці до зустрічей парламентських комітетів замінити паперові файли на електронні. Необхідні документи доступні для опрацювання на мобільних пристроях, таких як ноутбуки, планшети та смартфони. «Безпаперова програма» складається з двох основних елементів: ⁵²

- «електронний комітет»;
- «електронне засідання комітетів».

⁴⁷ Standing Committee on Petitions [Електронний ресурс] – Режим доступу до ресурсу: https://www.aph.gov.au/Parliamentary_Business/Committees/House/Petitions

⁴⁸ E-petitions [Електронний ресурс] – Режим доступу до ресурсу: <https://petitions.ourcommons.ca/en/Home/Index>

⁴⁹ EUR-Lex. Regulation (EU) No 910/2014 of the European Parliament and of the Council of 23 July 2014 on electronic identification and trust services for electronic transactions in the internal market and repealing Directive 1999/93/EC [Електронний ресурс] / EUR-Lex – Режим доступу до ресурсу: <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/en/TXT/?uri=CELEX:32014R0910>.

⁵⁰ European Parliament. Rules of Procedure of the European Parliament [Електронний ресурс] / European Parliament – Режим доступу до ресурсу: <http://www.europarl.europa.eu/sides/getDoc.do?pubRef=-//EP//TEXT+RULES-EP+20170116+RULE-161+DOC+XML+V0//EN&navigationBar=YES>.

⁵¹ European Parliament. First e-signing of an EU legislative act [Електронний ресурс] / European Parliament – Режим доступу до ресурсу: <http://www.europarl.europa.eu/news/en/press-room/20171025IPR86828/first-e-signing-of-an-eu-legislative-act>.

⁵² European Parliament. Strategic Planning for the Secretariat-General of the European Parliament [Електронний ресурс] / European Parliament – Режим доступу до ресурсу: http://www.europarl.europa.eu/RegData/publications/2016/0002/P8_PUB%282016%290002_XL.pdf.

«Електронний комітет» акумулює в одному віртуальному місці всі документи та інформацію комітету, що полегшує та робить ефективнішою роботу комітету. Це особливе робоче місце для членів парламенту, їх асистентів, працівників секретаріатів, працівників політичних груп та інших працівників, котрі повинні виконувати роботу в комітеті. На веб-сайті комітету всі документи для зустрічей можна отримати за допомогою календаря засідань комітету. «Електронний комітет» доступний для користувачів з I кварталу 2012 року.⁵³

«Електронне засідання комітетів» також дозволяє членам парламенту, їх асистентам, працівникам секретаріатів, працівникам політичних груп та іншим працівникам, котрі повинні виконувати роботу в комітеті, користуватися необхідними документами в будь-який час, будь-де та на будь-якому пристрої. Цей сервіс доступний для всіх комітетів з 2013 року.⁵⁴

3) Система відеоконференцзв'язку

Резолюція Європейського Парламенту про розвиток відносин між Європейським Парламентом та національними парламентами відповідно до Лісабонського договору передбачає вивчення можливості створення технічних засобів для проведення відеоконференцій між доповідачами національних парламентів та Європейського Парламенту.⁵⁵

Щоби повністю використати цей інструмент, Європейський Парламент розробив систему, яка дозволить проводити відеоконференції з перекладом на офіційні мови Європейського Союзу. Ця послуга дозволяє обговорювати поточні запитання членам Європейського Парламенту та їх колегам у національних парламентах в режимі реального часу.⁵⁶

4) Електронний кабінет члена парламенту

На офіційному сайті Європейського Парламенту не виявлено сервісу «Електронний кабінет члена парламенту». Натомість, відображено відомості про його біографію, поточну парламентську діяльність, декларації, помічників. Крім того, відображено контакти члена парламенту, включаючи адресу для листування, телефони, електронну пошту, офіційний сайт, а також соціальні мережі.⁵⁷

⁵³ European Parliament. Strategic Planning for the Secretariat-General of the European Parliament [Електронний ресурс] / European Parliament – Режим доступу до ресурсу: http://www.europarl.europa.eu/RegData/publications/2016/0002/P8_PUB%282016%290002_XL.pdf.

⁵⁴ European Parliament. eMeeting for Committees [Електронний ресурс] / European Parliament – Режим доступу до ресурсу: <http://www.emeting.europarl.europa.eu/committees/agenda/201804/TRAN>.

⁵⁵ European Parliament. European Parliament resolution of 7 May 2009 on the development of the relations between the European Parliament and national parliaments under the Treaty of Lisbon (2008/2120(INI)) [Електронний ресурс] / European Parliament – Режим доступу до ресурсу: <http://www.europarl.europa.eu/sides/getDoc.do?pubRef=-//EP//TEXT+TA+P6-TA-2009-0388+0+DOC+XML+V0//EN>.

⁵⁶ European Parliament. Videoconferencing [Електронний ресурс] / European Parliament – Режим доступу до ресурсу: <http://www.europarl.europa.eu/relnatparl/en/about/networks.html>.

⁵⁷ European Parliament. MEPs [Електронний ресурс] / European Parliament – Режим доступу до ресурсу: <http://www.europarl.europa.eu/meps/en/full-list.html>.

5) Електронний кабінет громадянина/виборця

На офіційному сайті Європейського Парламенту не виявлено сервісу «Електронний кабінет громадянина».

➤ **Петиції.** Відповідно до статті 227 Договору про функціонування Європейського Союзу, будь-який громадянин Європейського Союзу та будь-яка фізична або юридична особа, які проживають або мають зареєстрований офіс у державі-члені, мають право звернутися окремо або у взаємодії з іншими громадянами чи особами з петицією до Європейського Парламенту щодо питання, яке потрапляє у сферу діяльності Європейського Союзу і впливає безпосередньо на того, хто звертається.⁵⁸

Для подачі петицій в електронному вигляді створений портал. Перш ніж подати петицію, користувачу порталу потрібно зареєструватись. Цей портал допомагає ознайомитись із попередніми петиціями за допомогою системи пошуку.⁵⁹

Петиція може мати форму скарги, прохання, зауваження/спостереження щодо проблем, пов'язаних із застосуванням законодавства Європейського Союзу або звернення до Європейського Парламенту вжити заходів з конкретного питання.⁶⁰

Предмет петиції повинен стосуватися питання, яке належить до сфери діяльності Європейського Союзу, наприклад:⁶¹

- права європейського громадянина;
- екологічні питання;
- захист прав споживачів;
- вільне пересування людей, товарів та послуг;
- внутрішній ринок;
- проблеми зайнятості та соціальна політика;
- визнання професійної кваліфікації;
- інші питання, пов'язані з імплементацією законодавства ЄС.

Попереднім розглядом петицій займається Комітет з питань петицій.⁶²

⁵⁸ EUR-Lex. Consolidated versions of the Treaty on European Union and the Treaty on the Functioning of the European Union [Електронний ресурс] / EUR-Lex – Режим доступу до ресурсу: http://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/?uri=uriserv:OJ.C_.2016.202.01.0001.01.ENG&toc=OJ:C:2016:202:FULL.

⁵⁹ European Parliament Petitions. Welcome to the Petitions Web Portal [Електронний ресурс] / European Parliament Petitions – Режим доступу до ресурсу: <https://petiport.secure.europarl.europa.eu/petitions/en/faq>.

⁶⁰ European Parliament Petitions. FAQ [Електронний ресурс] / European Parliament Petitions – Режим доступу до ресурсу: <https://petiport.secure.europarl.europa.eu/petitions/en/faq>.

⁶¹ European Parliament Petitions. FAQ [Електронний ресурс] / European Parliament Petitions – Режим доступу до ресурсу: <https://petiport.secure.europarl.europa.eu/petitions/en/faq>.

Федеративна Республіка Німеччина

1) Електронний документообіг з ЕЦП

Електронний документообіг з електронними цифровими підписами регулюється **Законом про цифрові підписи**⁶³ та **Законом про електронний уряд**⁶⁴.

Електронний документообіг Бундестагу і Бундесрату здійснюється на платформі **De-Mail**⁶⁵, що є засобом надійного та конфіденційного зв'язку, інструментом безпечного документообігу всередині країни. Функціонал De-Mail включає сховище документів (Dokumentenablage (De-Safe) та ідентифікатор (Identitätsnachweis (De-Ident)). Ідентифікація у De-Mail здійснюється через мобільний ідентифікатор, ID-картку або між користувачами у ході переписки.

2) Система електронного документообігу між «Парламент - Президент - Кабінет міністрів»

Див.: De-Mail.

Інформаційна мережа Берлін-Бонн (Informationsverbund Berlin-Bonn (IVBB))⁶⁶ – інструмент безпечної передачі даних; засіб адміністративного спілкування та управління. Мережа створена для координації дій та у зв'язку з переміщенням адміністрації із Бонну до Берліну.

Користувачами цієї мережі є Бундестаг, Бундесрат, Федеральні міністерства та канцелярії, Федеральний суд з аудиту, органи безпеки та інші органи влади. Мережа координується Федеральним міністерством внутрішніх справ (Bundesministerium des Innern, für Bau und Heimat⁶⁷) та Федеральним відомством з інформаційної безпеки (Bundesamt für Sicherheit in der Informationstechnik (BSI))⁶⁸.

Проект «Netze des Bundes» (NdB)⁶⁹ покликаний замінити IVBB. **NdB** – це глобальна мережа зв'язку та даних, що має розгалужену інфраструктуру (на рівні всіх федеральних земель).

⁶² European Parliament Petitions. Welcome to the Petitions Web Portal [Електронний ресурс] / European Parliament Petitions – Режим доступу до ресурсу: <https://petiport.secure.europarl.europa.eu/petitions/en/faq>.

⁶³ Digital Signature Act (Signaturgesetz, SiG) [Електронний ресурс]. – Режим доступу до ресурсу: <https://germanlawarchive.iuscomp.org/?p=690>.

⁶⁴ Act to promote electronic government (E-Government Act – EgovG) [Електронний ресурс]. – Режим доступу до ресурсу: https://www.gesetze-im-internet.de/englisch_egovg/index.html.

⁶⁵ De-Mail [Електронний ресурс]. – Режим доступу до ресурсу: <http://www.de-mail.de/>; <https://de.wikipedia.org/wiki/De-Mail>.

⁶⁶ Informationsverbund Berlin-Bonn (IVBB) [Електронний ресурс]. – Режим доступу до ресурсу: https://www.cio.bund.de/Web/DE/Strategische-Themen/Moderne-Verwaltungskommunikation/IVBB/ivbb_inhalt.html

⁶⁷ Bundesministerium des Innern, für Bau und Heimat [Електронний ресурс]. – Режим доступу до ресурсу: <https://www.bmi.bund.de/DE/startseite/startseite-node.html>.

⁶⁸ Bundesamt für Sicherheit in der Informationstechnik [Електронний ресурс]. – Режим доступу до ресурсу: <https://www.bsi.bund.de/>.

3) **Система електронного/безпаперового проведення і підготовки засідань комітетів або відповідних структурних підрозділів парламенту**

Система електронного/безпаперового проведення засідань наявна, але діє поряд з традиційною/паперовою формою проведення засідань⁷⁰.

4) **Система відеоконференцзв'язку**

Інформація відсутня.

5) **Електронні інструменти обговорення законодавчих ініціатив**

Обговорення законодавчих ініціатив здійснюється на рівні петицій. Інших електронних інструментів не виявлено.

6) **Електронний кабінет члена парламенту**

Електронний кабінет депутата не виявлено.

7) **Електронний кабінет громадянина/виборця**

Електронний кабінет громадянина/виборця не виявлено.

Електронний кабінет громадянина функціонально забезпечують **ідентифікаційні картки** – eID Card⁷¹. Всі електронні послуги доступні користувачу з ідентифікаційною карткою.

➤ **Система електронних петицій до парламенту. Система електронних петицій⁷² наявна.** Розрізняють індивідуальні (Einzelpetitionen) та колективні (публічні) петиції (Öffentliche Petitionen). Якщо користувач хоче, щоб його петиція була опублікована, він має подати відповідну заявку. Через спеціальну онлайн-форму⁷³ всі петиції подаються до **Комітету з питань петицій** (Petitionsausschuss des Bundestages). **Комітет розглядає всі петиції.**

Колективні петиції опубліковуються та обговорюються на спеціальному форумі⁷⁴. Колективна петиція, яка набирає 50000 підписів протягом 4-х тижнів, розглядається на відкритому засіданні Комітету з питань петицій, що транслюється на парламентському телеканалі та ЗМІ.

---

⁶⁹ «Netze des Bundes» (NdB) [Електронний ресурс]. – Режим доступу до ресурсу: https://www.cio.bund.de/Web/DE/Innovative-Vorhaben/Netze-des-Bundes/netze_des_bundes_node.html.

⁷⁰ На основі аналізу відеоматеріалів [Електронний ресурс]. – Режим доступу до ресурсу: <http://www.bundestag.de/mediathek>.

⁷¹ eID [Електронний ресурс]. – Режим доступу до ресурсу: https://www.bsi.bund.de/EN/Topics/ElectrIDDdocuments/German-eID/german-eID_node.html.

⁷² Die Online-Petition (auch: E-Petition) [Електронний ресурс]. – Режим доступу до ресурсу: https://de.wikipedia.org/wiki/Online-Petition#cite_ref-14.

⁷³ Meine Petition einreichen [Електронний ресурс]. – Режим доступу до ресурсу: <https://epetitionen.bundestag.de/epet/peteinreichen.html>.

⁷⁴ Petitions-Forum – Petitionen in der Mitzeichnungsfrist [Електронний ресурс]. – Режим доступу до ресурсу: <https://epetitionen.bundestag.de/epet/petuebersicht/mz.nc.html>.

Петиції, оформлені не відповідно до критеріїв⁷⁵, теж розглядаються Комітетом, але не публікуються на платформі обговорення.

Індивідуальні петиції не публікуються на платформі обговорення.

У Німеччині діють «платформи» для електронних петицій на рівні федеральних земель.

Естонська Республіка

1) Електронний документообіг з ЕЦП

Електронний документообіг з електронними цифровими підписами регулюється **Законом про цифрові підписи⁷⁶ та урядовою Постановою «Про єдині умови для процедур розгляду»⁷⁷**. Стаття 6¹ Постанови «Про єдині умови для процедур розгляду» визначає, що **Державна (парламентська) Канцелярія (Riigikogu Kantselei)** та інші органи державної влади **обмінюються документами в електронному вигляді**.

2) Система електронного документообігу між «Парламент - Президент - Кабінет міністрів»

Електронний документообіг здійснюється через систему обміну міжвідомчими документами (Центр обміну документами – **Dokumendivahetuskeskus**). Адміністрування Центру здійснює Міністерство економіки та комунікацій (**Majandus-ja Kommunikatsiooniministeerium⁷⁸**).

Центр забезпечує:

- зв'язок між інформаційними системами через **X-Road** (розподільна система даних);
- короткострокове і довгострокове зберігання документів;
- надання «пов'язаних» документів;
- резервне копіювання документів.

3) Система електронного/безпаперового проведення і підготовки засідань комітетів або відповідних структурних підрозділів парламенту

⁷⁵ Nutzungsbedingungen [Електронний ресурс]. – Режим доступу до ресурсу: <https://epetitionen.bundestag.de/epet/service.???rubrik.nutzungsbedingungen.html>.

⁷⁶ Digitaalalkirja seadus (lühend – DAS) [Електронний ресурс]. – Режим доступу до ресурсу: <https://www.riigiteataja.ee/akt/694375>.

⁷⁷ Asjaajamiskorra ühtsed alused (lühend – AÜA) [Електронний ресурс]. – Режим доступу до ресурсу: <https://www.riigiteataja.ee/akt/130122011062>.

⁷⁸ Majandus- ja Kommunikatsiooniministeerium [Електронний ресурс]. – Режим доступу до ресурсу: <https://www.mkm.ee/et>.

Система електронного/безпаперового проведення засідань наявна, але діє поряд з традиційною/паперовою формою проведення засідань⁷⁹.

4) Система відеоконференцзв'язку

Інформація відсутня.

5) Електронні інструменти обговорення законодавчих ініціатив

Механізм «колективних апеляцій/звернень» (Kollektiivse pöördumise⁸⁰) забезпечує обговорення законодавчих ініціатив та використовується як «платформа ініціатив», що можуть бути розглянуті парламентом та направлені до відповідних комісій для опрацювання та прийняття рішення. Рішення з питань, що порушуються в «колективній апеляції/зверненні», приймається парламентом протягом 30 днів після набрання «апеляцією/зверненням» не менше 1 тис цифрових підписів. Рішенням парламенту «звернення» направляється до відповідної комісії/ї для подальшого опрацювання (обговорення – до трьох місяців; прийняття рішення – до шести місяців)⁸¹.

Механізм «Думок/Відгуків» (Arvamused⁸²) щодо кожного законопроекту (від першого до третього читання), яким можуть скористатися зацікавлені фізичні та юридичні особи. «Думки» подаються у формі висновків, пропозицій тощо. Функціонування механізму забезпечує Державна (парламентська) Канцелярія.

6) Електронний кабінет члена парламенту

Електронних кабінетів членів парламенту не виявлено.

Діє інформаційна система державних засідань (The Information System for Government Sessions – e-Cabinet)⁸³ – інструмент прийняття рішень урядом Естонської Республіки; **електронний кабінет міністрів** для перегляду та формування позиції з кожного пункту порядку денного тижневих засідань уряду. Міністри вказують пункти порядку денного, що викликають питання і мають бути обговорені на засіданні. Рішення/пункти порядку денного, які не мають заперечень, приймаються без обговорення. Система скоротила середню тривалість тижневих засідань уряду до 30–90 хвилин та усунула необхідність друкувати тисячі сторінок документів щотижня. Програмне забезпечення та аудіовізуальне обладнання електронного кабінету дозволяє міністрам брати дистанційну участь в управлінні.

⁷⁹ На основі аналізу відеоматеріалів [Електронний ресурс]. – Режим доступу до ресурсу: <https://www.riigikogu.ee/ru/novosti-i-dokumenty/multimedia/video/>.

⁸⁰ Tere tulemast rahvaalgatuse koju! [Електронний ресурс]. – Режим доступу до ресурсу: <https://rahvaalgatus.ee/>.

⁸¹ Riigikogu kodu- ja töökorra seadus. 18² peatükk. Kollektiivse pöördumise menetlemise kord [Електронний ресурс]. – Режим доступу до ресурсу: <https://www.riigiteataja.ee/akt/122122014013?leiaKehtiv#para152b9>.

⁸² Eelnõud [Електронний ресурс]. – Режим доступу до ресурсу: <https://www.riigikogu.ee/tegevus/eelnoud/>.

⁸³ Estonian e-Cabinet [Електронний ресурс]. – Режим доступу до ресурсу: http://www.riigikantselei.ee/e_cabinet/.

7) Електронний кабінет громадянина/виборця

State e-Services Portal⁸⁴ – портал державних електронних послуг. Універсальний центр електронних послуг, що пропонуються різними державними установами. Громадяни, підприємці чи посадові особи можуть просто відвідати цей сайт та знайти потрібне посилання або контактні дані для необхідної їм електронної служби. Вхід в систему здійснюється за допомогою ID-картки або мобільного ідентифікатора.

I-voting⁸⁵ – система електронного голосування (інтернет-голосування), що діє поряд із традиційним методом голосування. У період попереднього голосування виборець реєструється за допомогою ID-картки або мобільного ідентифікатора та голосує з автоматичним виключенням зі списку виборчої комісії. Особливість системи – можливість змінювати свій вибір у довиборчий період (з 10-го по 4-й день до дня виборів); враховується останнє голосування виборця.

➤ **Система електронних петицій до парламенту. Система електронних петицій до парламенту представлена механізмом «колективних апеляцій/звернень»** (Kollektiivse pöördumise⁸⁶). Рішення з питань, що порушуються в «колективній апеляції/зверненні», приймається парламентом протягом 30 днів після набрання «апеляцією/зверненням» не менше 1 тис. цифрових підписів. Рішенням парламенту «звернення» направляється до відповідної комісії/ї для подальшого опрацювання (обговорення – до трьох місяців; прийняття рішення – до шести місяців)⁸⁷. «Звернення», що не набрали регламентовану кількість підписів (менше 1 тис), не розглядаються⁸⁸.

Республіка Польща

Відповідальна інституція: Міністерство цифровізації
Регламентування:

⁸⁴ State e-Services Portal [Електронний ресурс]. – Режим доступу до ресурсу: <https://www.eesti.ee/et/index.html>.

⁸⁵ Internet voting in Estonia [Електронний ресурс]. – Режим доступу до ресурсу: <https://www.valimised.ee/en/internet-voting/internet-voting-estonia;https://e-estonia.com/solutions/e-governance/i-voting/>.

⁸⁶ Tere tulemast rahvaalgatuse koju! [Електронний ресурс]. – Режим доступу до ресурсу: <https://rahvaalgatus.ee/>.

⁸⁷ Riigikogu kodu- ja töökorra seadus. 18² peatükk. Kollektiivse pöördumise menetlemise kord [Електронний ресурс]. – Режим доступу до ресурсу: <https://www.riigiteataja.ee/akt/122122014013?leiaKehtiv#para152b9>.

⁸⁸ Märgukirjale ja selgitustaotlusele vastamise seaduse ning Riigikogu kodu- ja töökorra seaduse muutmise seadus. § 152¹¹. Pöördumise menetluse võtmata jätmine [Електронний ресурс]. – Режим доступу до ресурсу: <https://www.riigiteataja.ee/akt/101042014001>.

- **Закон про комп'ютеризацію діяльності суб'єктів, що виконують державні завдання (2005).** Закон встановлює горизонтальні / інфраструктурні програми для всіх секторів державного управління та встановлює загальну інфраструктуру взаємодії для ІТ-систем в польському державному секторі.

- Положення про складання письмових документів у формі електронних (2011 рік). Паперовий документообіг прирівняний до електронного. Можливість вибору форми звітування.

1. Електронний документообіг з ЕЦП

Єдиний цифровий підпис забезпечує ePUAP з попереднім зверненням до державного органу, поштового відділення.

- **ePUAP/ePUAP2** – електронна безкоштовна платформа публічних адміністративних послуг для населення, бізнесу та урядових службовців (подання декларації, отримання свідоцтва, водійських прав і т.д.). Використовується для взаємозв'язку Сейму, Міністерств та Президента.

- **Obywatel.gov.pl** – платформа, де зосереджені всі сервіси уряду. Використовується для взаємозв'язку Сейму, Міністерств та Президента.

- **EZD PUW** – система електронного документообігу Підляського воєводського управління. Використовується для впровадження на місцевому, регіональному та національному рівні, урядовими закладами, органами самоуправління, навчальними закладами. Використовується для взаємозв'язку Сейму, Міністерств та Президента.

- **EZD PR** – проект зі злиття EZD PUW та Центру обміну інформаційної системи eDOK з метою створення єдиної мережі документообігу. Плановий запуск – 1 липня 2018 року⁸⁹. На національному рівні проект реалізується безкоштовно.

- **ISAP** – частина інформаційної системи Сейму. В базі даних ISAP містяться бібліографічні описи та тексти правових актів.

Мережа:

- **STAP** - безпечна мережа державного управління - загальнонаціональна мережа, що пов'язує департаменти центральних урядів, відомства, агенції та місцеве самоврядування. Основними цілями є: інтеграція існуючих громадських мереж з метою мінімізації витрат на обслуговування та обслуговування (телефон, доступ до Інтернету та передача даних); підвищення рівня безпеки; для забезпечення сумісності додатків; забезпечення комунікаційної інфраструктури для Електронної платформи служб державного управління (ePUAP).

---

⁸⁹ Відповідь на запит Спікера Сейму Міністром цифрових справ [Електронний ресурс]. – Режим доступу до ресурсу: <http://orka2.sejm.gov.pl/INT8.nsf/klucz/658C47F0/%24FILE/i15626-o1.pdf>

[Європейська система обміну документів - Польща \(EWD-P\)](#). Європейська система обміну документами з Польщею (EWD-P) є електронною системою, яка підтримує розробку офіційних позицій Польщі щодо проекту законодавства ЄС, стратегічних документів та програм, включаючи позиції для робочих груп та засідань Ради. Система EWD-P була розроблена та впроваджена для забезпечення централізованого сховища електронних документів, що стосуються позицій уряду Польщі стосовно будь-якої офіційної документації Ради, яка надсилається до Польщі. Платформа керування процесом робочого процесу була створена для автоматичної підтримки всіх внутрішніх процедур польського уряду, що виробляють необхідні документи про позиції. Доступ до репозиторію документів U32 прозоро підтримується системою EWD-P, яка забезпечує пошукову систему для документів, що зберігаються у сховищі системи.

2. Електронний кабінет члена парламенту

Інформація відсутня.

3. Електронний кабінет громадянина/виборця

Електронний запис на платформі [ePUAP/ePUAP2](#).

Інформацію підготували:

Олена Копил, Лариса Неруш, Сергій Жидков, Олександр Петрошук, Юлія Тюленева,
Інтерни Програми стажування у ВРУ 2018 р.

Таблиця 2. Кількість осіб, що користуються Інтернетом для спілкування з державною владою, %⁹⁰

Країна	2013	2014	2015	2016	2017
Австрійська Республіка	54	59	57	60	62
Велике Герцогство Люксембург	56	67	70	76	75
Грецька Республіка	36	45	46	49	47
Естонська Республіка	48	51	81	77	78
Італійська Республіка	21	23	24	24	25
Колишня Югославська Республіка Македонія	7	27	23	17	17
Королівство Бельгія	50	55	52	55	55
Королівство Данія	85	84	88	88	89
Королівство Іспанія	44	49	49	50	52
Королівство Нідерландів	79	75	75	76	79
Королівство Норвегія	76	82	81	85	84
Королівство Швеція	78	81	73	78	84
Латвійська Республіка	35	54	52	69	69
Литовська Республіка	34	41	44	45	48
Португальська Республіка	38	41	43	45	46
Республіка Болгарія	23	21	18	19	21
Республіка Ірландія	45	51	50	52	55
Республіка Ісландія	81	85	-	-	85
Республіка Кіпр	30	41	34	38	42
Республіка Мальта	32	40	42	44	45
Республіка Польща	23	27	27	30	31
Республіка Сербія	-	-	28	-	24
Республіка Словенія	52	53	45	45	50
Республіка Хорватія	25	32	35	36	32
Румунія	5	10	11	9	9
Словацька Республіка	33	57	51	48	47
Сполучене Королівство Великої Британії і Північної Ірландії	41	51	49	53	49

⁹⁰ Individuals using the internet for interacting with public authorities [Електронний ресурс]. – Режим доступу до ресурсу: http://appsso.eurostat.ec.europa.eu/nui/show.do?dataset=isoc_bde15ei&lang=en#.

Турецька Республіка	19	27	28	37	42
Угорщина	37	49	42	48	47
Федеративна Республіка Німеччина	49	53	53	55	53
Фінляндська Республіка	69	80	79	82	83
Французька Республіка	60	64	63	66	68
Чеська Республіка	29	37	32	36	46

(-) – дані відсутні